

Ințâlnimă în sfarsitul Bhagavadgitei o scură precizare
în ceea ce privește numele unei tradiții vechi și
către care se adresează majoritatea textelor din corpusul
Bhagavat.

Mai toate traducerile Bhagavadgitei nu mențin că este vorba de
„tradicția brahma”, adică „a tradiției vedice”, sau chiar
„brahma”, în locul celor specifice hinduse.

BHAGAVADGITA și ALTE TEXTE SANSCRITE

Pe lângă aceasta, cele mai multe traduceri păstrează prin
paranteze sau note precizările.

În sfârșit, Traducere din limba sanscrită,
Prefețe și prezentări de Th. Simenschy

Pentru a evita aceste neajunsuri, am luat ca bază textul
original al *Bhagavadgitei* editat de Schlegel (vezi pag. 7), și am
încercat să-l redăm căt mai exact, suprimând numai unele epitetă
și unele răvă prea frecvente, precum și unele perifrize și repetări.
În același mod am adăugat adesea cuvinte în paranteză, pentru a face
textul mai clar.

Biografia numelui propriu, ca: Bhîma, Dhrtarâștra și.a., a
sau amplificată (Bîma, Dritaraștra etc.), cam la fel cum scriem
și noi apărat numele proprii grecești și latinești, de exemplu:
Dionis, Eschit, Virgil, August, în loc de Herodotos, Aischylos,
Volognis, Augustus, etc.

În introducere și-n comentariu pe lângă termenul românesc
„tradicție” am arătat adesea în paranteze și termenii corespunzători
din sanscrită, spre a înlătura confuzia, sau confuzie. Am
lucrat de o parte comentarii și corespunzări cu *Noul
Testament*, de cele mai multe ori într-o formă și altă cîtva subiective
și confundă noțiuni hinduse și noțiuni creștine. De altfel, cel
mai bun comentarist Editura Saeculum I.O. după acest principiu
ne-am condus în explicație.

Editura Saeculum I.O.
București – 2017

CUPRINS

Prefață:	5
Bibliografie	7
Introducere	9
Samkhya și Yoga	13
Samkhya	13
Elemente, obiecte și organe ale simțurilor	18
Yoga	18
Vedanta	20
I. BHAGAVADGITA	21
I. Tulburarea lui Arjuna	23
II. Învățatura despre Samkhya	27
III. Despre faptă	34
IV. Despre diferitele feluri de cunoașteri	39
V. Despre renunțare	44
VI. Despre sufletul universal	48
VII. Despre cunoaștere	53
VIII. Despre Brahma cel nepieritor	56
IX. Despre știință regească și taina regească	59
X. Despre puterea supremă a lui Krișna	62
XI. Manifestarea celui cu toate înfățișările	67
XII. Despre iubire	74
XIII. Despre deosebirea dintre corp și suflet	77
XIV. Despre cele trei calități	81
XV. Despre sufletul suprem	84
XVI. Despre condiția divină și cea demonică	87
XVII. Cele trei feluri de credință	90
XVIII. Despre renunțare	93
II. ALTE TEXTE SANSCRITE	101
Upanisadele	103
a. Introducere la Kaṭha-Upaniṣad	111
b. Mundaka-Upaniṣad	125
ADDENDA	139
Studii despre morală și mistică hindusă	141
1. Morala hindusă	141
2. Ființa supremă în mistica hindusă	162

TURBURAREA LUI ARJUNA

Dritaraștra grăt

1. Samjaya, ce-an fiocat și mei și Pandavii când s-au adunat?
2. Vipția¹⁸ pe Câmpia Sfântă, în Tara Kuru?

I. BHAGAVADGITA

[Cântarea Venerabilului Krișna (Zeul Zeilor)

Filosofia hindusă: Samkhia, Yoga și Vedanta]

3. Privește, învățătorule, oştirea cea mare a fiilor lui Pandu, înemîță în linie de bătaie de fiul lui, Drupada, discipolul tău învățător.

4. Azolo sunt vîțeji săcăsi, ascinența lui Rima și lui Arjuna în luptă, Isușdana, Virata, Drupada, marele războinic¹⁹.

5. Dristișkēti, Čekitana, Purușit, puternicul rege din Kaçi, Kārtaboja, Šaibin, cel mai ales dintre bărbați²⁰.

6. Vîțeazul Iudamannu, puternicul Uttamaujas, fiul lui Arjuni și fiul Draupadiel, toti războinici mori.

Dritaraștra este reșale oră din neamul lui Bharata, căpitanul regilor, căruia î se povestesc întâmplările noilor bătălii (decapre către el, în celebra epopee *Mahabharata*). — *Samjaya*, vizită și cronică în spatele lui Dritaraștra, este cel care povestește. — *Pandavii* sunt fiul lui Pandu, fratele mort al lui Dritaraștra.

Arjuna, fiul cel mare al lui Dritaraștra. — *Invățătorul* este cneul Dristișkēti, care î-a învățat pe prințul Arjuna să creeze.

Virata: Dristișkēti, care încă trevere în revistă a celor două armate cf. Homer, *Hizir*, *Ilia*, *Hom. sqq.*, și Esebul. *Cei* gopie și *Arjuna*, *Arjuna* și *Arjuna*: cel mai de frică, care este cel cincu fiu ai lui Pandu, — *Arjuna*, *Vipția*, *Drupada* și *Arjuna*. În următoarele față, în cimitirul lui Pandu, în cimitirul lui Arjuna, în cimitirul lui Krișna.

Respect pentru oameni și cărti

Cum a fost expus mai sus (pag. 11 și urm.), și *Vedanta* este o cunoaștere fundamentală. Vedanta își are temelia în *Upanisade*, care sunt cele mai vechi tratate filosofice ale hinduilor¹⁷. Învățătura tulorilor *Upanisadeelor* se poate formula astfel: Universul este Brahma (sufletul universal, Brahman, care este totul, inclusiv individualul), adică „Iam, cîte dimineață, în dimineață este sufletul meu”. Aceasta înseamnă că universul este Brahma și Atma se găsește exprimată ca fiind parte din ceea ce aforism din *Upanisade*, care, mai tîrziu, a devenit crezut a milioane de hinduși: *Tat tvam asi*, „aceasta ești tu”.

Sufletul universal, Brahma, este obînsaia à tot ce există din cînd precede întregul univers:

„Întreg universul acesta este Brahmat de în el parțeal; la el se reflecăre; în el respîn”.

„După cum pânza leso din plăsnjen, după cum miejle scânteie ies din foc, aşa parecde din Sufletul acesta tot ce respîn, toate luriile, toți zeii și moarte finjește”.

Sufletul nostru este prin esență lui identic cu sufletul universal. Numai iluzia ne face să vedem pretutindeni diversitate. Cine pătrunde prin aparență produsă de ignoranță, cine vede în Tot numai pe Unicul Stăpân și se recunoaște ca identic cu Brahman, acela este liberat de renăsteri.

Tîi Simenschi

“Sagestă și literară” LXX (1937), 8-10
“Sagestă și literară” 1939, 2-3.

I TURBURAREA LUI ARJUNA

Dritaraștra grăi

1. Samjaia, ce-au făcut ai mei și Pandavii când s-au adunat la luptă¹⁸ pe Câmpia Sfântă, în Tara Kuru?

Samjaia grăi¹⁹:

2. Când văzu oștirea pandavilor așezată în linie de bătaie, regele Duriodana se apropiie de învățătorul său și-i zise²⁰:

3. Privește, învățătorule, oștirea cea mare a fiilor lui Pandu, întocmită în linie de bătaie de fiul lui, Drupada, discipolul tău îscusit.

4. Acolo sunt vitejii arcași, asemenea lui Bima și lui Arjuna în luptă, Iuiudana, Virata, Drupada, marele războinic²¹.

5. Driștaketu, Cekitana, Purujit, puternicul rege din Kaçi, Kuntiboga, Shaibia, cel mai ales dintre bărbați²².

6. Viteazul Iudamaniu, puternicul Uttamaujas, fiul Subadrei și fiului Draupadiei, toți războinici mari.

¹⁸ Dritaraștra este regale orb din neamul lui Bharata, căpetenia Kuravilor, căruia i se povestesc întâmplările marii bătăliei (despre care tratează celebră epopee *Mahabharata*). – Samjaia, vizită și cranic în slujba lui Dritaraștra, este cel care povestește. – Pandavii sunt fiili lui Pandu, fratele mort al lui Dritaraștra.

¹⁹ Duriodana, fiul cel mare al lui Dritaraștra. – Învățătorul este eroul Drona, care i-a învățat pe prinții să mânuiască armele.

²⁰ Fiul lui Drupada: Driștadiumna. Cu această trecere în revistă a celor două armate cf. Homer, *Iliada*, III, 161 sqq. și Eschil, *Cei șapte împotriva Tebei...*

²¹ Bima și Arjuna: cei mai de frunte dintre cei cinci fii ai lui Pandu, – Iuiudana, Virata, Drupada și ceilalți eroi din versurile următoare fac parte din oastea fiilor lui Pandu, ca aliați.

²² Kaçi: orașul Benares.

7. Află și cine sunt cei mai mai de seamă dintre ai noștri, care conduc oștirea mea. Îți-i voi spune, ca să-i cunoști:

8. Tu, Bișma, Karna, Kripa, biruitorul în luptă, Asvattaman, Vikarna, fiul lui Somadatta.

9. și mulți alți eroi, ce-și dau viața pentru mine, purtând tot felul de arme și pricepuți în luptă.

10. Oștirea noastră, condusă de Bișma, nu-i tocmai mare: pe când a lor, condusă de Bima, e destul de mare.

11. Orânduiți în toate felurile, fiecare la locul lui, apărăți-ți cu toții pe Bișma.

12. Spre bucuria lui, bătrânlul și puternicul bunic al Kuruilor suflă cu putere în scoica sa, făcând-o să răsune ca un răget de leu²³.

13. Atunci deodată răsunară scoicile și trâmbițele, și fură bătute tobole; și sunetul devine vuet.

14. După aceea, stând pe un car de luptă înalt, tras de cai albi, Krișna și Arjuma suflără în scoicile lor divine.

17. Prințul din Kaçi, arcașul de frunte, viteazul Çikandin, Driștadiumna, Virata și fiul neînvins, al lui Satiaka²⁴,

18. Drupada și fiii Draupadiei și Abimaniu cel cu brațe puternice, toți suflără în scoicile lor²⁵.

19. Sunetul lor sfâșie inimile fiilor lui Dritaraștra și vuetul umplu cerul și pământul.

20. Atunci Arjuna, urmașul lui Pandu, când îi văzu pe fiii lui Dritaraștra așezăți în linie de bătaie și că săgețile încep a cădea, ridică arcul în sus și vorbi astfel către Krișna:

Arjuna grăi

21. „Nepieritorule, oprește carul la mijloc între cele două oștiri.

²³ Bișma.

²⁴ Strofele 15 și 16, pe care le-am omis, cuprind numele scoicilor în care suflără diferiți eroi.

²⁵ Draupadi, fiica lui Drupada.

22. Ca să-i privesc pe aceștia, care sunt dornici de luptă și hotărâți. Cu cine trebuie să mă lupt în această înverșunată bătălie?

23. Eu văd că cei care s-au adunat aici vor să lupte ca să-i facă pe plac fiului celui neleguit al lui Dritaraștra²⁶.

Samjata grăi

24. După ce Arjuna îi vorbi astfel, Krișna opri carul fără seamăn la mijloc între cele două oștiri.

25. Și-n fața lui Bișma, a lui Drona și a tuturor prinților, el grăi: „Arjuna, privește pe Kuravii care s-au adunat acolo“.

26. Atunci Arjuna văzu cum stau în linie de bătaie părinți și bunici, învățători, unchi și frați, fi și nepoți, prieteni și cunoșcuți.

27. Socri și prieteni din amândouă oștirile. Când Arjuna văzu toate rudele așezate (în linie de bătaie).

28. Fu cuprins de o nesfârșită milă și grăi întristat:

„O, Krișna, când văd pe rudele mele dornice de luptă, așezate în linie de bătaie.

29. Mădularele mi se moaie și gura mi se usucă: corpul îmi tremură și părul mi se zburlește:

30. Arcul îmi cade din mâna, pielea mă arde, nu pot sta liniștit și mintea mi se clatină.

31. Semne rele îmi apar și nu văd niciun bine dacă voi omorî în luptă pe rudele mele.

32. O, Krișna, eu nu doresc biruința, nici domnia, nici plăceri. Ce-mi folosește domnia sau plăcerile sau viața?

33. Acei pentru care am dorit domnia, plăcerile și bucuriile, s-au orânduit aici pentru luptă, lăsându-și viața și avutul:

34. Învățători, părinți, fi, bunici, unchi, socri, nepoți, cununați, rude:

35. Nu vreau să-i omor pe aceștia, – chiar dacă omoară ei, – chiar și pentru cele trei lumi; cu atât mai puțin pentru a stăpâni pământul.

²⁶ Fiul cel neleguit al lui Dritaraștra: Duriodana, ale cărui violențe și intrigi au fost cauza principală a marii bătălii.

36. O, Krișna, ce bucurie am avea dacă am ucide pe urmașii lui Dritaraștra? Dacă i-am omorî pe aceștia, care și-au încordat arcul, ar da păcatul peste noi.

37. De aceea nu trebuie să-i omorâm pe urmașii lui Dritaraștra, pe rudele noastre. Cum am putea fi fericiti, dacă i-am ucide pe cei înrudiți cu noi?

38. Dacă ei, fiindcă mintea le e cuprinsă de lăcomie, nu văd răul care izvorăște din distrugerea familiei și păcatul vătămării prietenilor,

39. Cum să nu înțelegem noi că trebuie să ne ferim de acest păcat, prevăzând răul pricinuit prin distrugerea familiei?

40. Prin surparea familiei dispar legile eterne ale ei. Prin dispariția lor dispare și întreaga familie și stăpânește fărădelegea.

41. Prin biruința nelegiuirii se strică femeile virtuoase. Iar când femeile sunt stricate, ia naștere amestecul de caste.

42. Amestecul de caste duce la iad și familia și pe acei care o distrug. Căci strămoșii lor cad din cer, fiindcă nu li se mai aduce prinosul turtelor și al apei.

43. Datorită acestor rele, care pricinuiesc amestecul de caste, din vina celor care distrug familia, se înlătură legile eterne ale castei și ale familiei.

44. Cei care calcă legile familiei stau în iad. Așa glăsuiește tradiția.

45. Ah, ce păcat mare ne-am hotărât să făptuim, că suntem gata să ne ucidem propriile noastre rude, numai din dorința fericirii de a domni!

46. Mai bine ar fi pentru mine ca urmașii înarmați ai lui Dritaraștra să mă omoare în luptă, neînarmat, fără împotrivire din partea mea.

Samjai grăi

47. Zicând acesteia. Arjuna se așeză pe scaunul carului său, lăsând să-i cadă arcul și săgeata, cu sufletul tulburat de mâhnire.

II ÎNVĂȚATURA DESPRE SAMKHYA

Samjai grăi:

1. Atunci Krișna grăi către Arjuna, care era cuprins de-o milă atât de mare și cu ochii plini de lacrimi:

Sfântul grăi

2. „Arjuna, de unde și s-a ivit, în primejdie, această rușinoasă descurajare, care nu duce la cer, demnă numai de cei josnici?

3. Nu fi slab, Arjuna; lucrul acesta nu e vrednic de tine. Ridică-te, tu care ești spaimă dușmanilor, și lasă josnica slabiciune a inimii.“

Arjuna grăi:

4. „O, Krișna, zdrobitoarele de dușmani, cum voi lupta împotriva lui Bișma și a lui Drona, aruncând săgeți asupra acestor doi bărbați vrednici de cinste?

5. Mai bine să mănânc pe lumea aceasta pomană cerșită, decât să ucid pe venerabili învățători. Dacă i-aș ucide pe învățătorii doritori de bogăție, aici pe pământ, aş mânca hrana mânjită de sânge.

6. Nu știm ce-i mai bine pentru noi: să învingem sau să fim învinși. În fața noastră stau urmașii lui Dritaraștra, pe care dacă i-am omorî, n-am mai voi să trăim.

7. Te întreb cu sufletul copleșit de compătimire, cu mintea turburată de simțământul datoriei. Spune-mi hotărât: ce e mai bine de făcut? Sunt discipolul tău. Învață-mă, căci scăparea mea e la tine.

8. Nu văd ce-a rputea să-mi alunge măhnirea, curmând unică (organică) simțurilor, chiar dacă aş dobândi pe pământ domnia fără rival, înfloritoare și stăpânirea peste zei.“

Respect pentru oame Kaminia grăi

9. Astfel vorbi Arjuna către Krișna și mlădui: „Nu mă voi lupta“: apoi tăcu.

10. La mijloc între cele două armate: Krișna zise zâmbind către cel abătut:

Sfântul grăi

11. „Deși spui vorbe înțelepte, tu deplângi pe acei care nu sunt de plâns. Cei înțelepți nu plâng nici pe cei morți, nici pe cei vii²⁷.“

12. Doar noi toți, și eu și tu și domnitorii acestia, am mai fost și vom mai fi și-n viitor.

13. După cum în corpul omenesc există pe rând copilărie, tinerețe și bătrânețe; tot astfel există și reîntrupare; pentru cel înțelept nu-i nicio îndoială în privința aceasta.

14. Rabdă, Arjuna, contactul cu elementele, care-ți dă senzația de cald și de frig, de placere și de durere, care vine și se duce, care nu e durabilă.

15. Înțeleptul, pe care nu-i turbura aceste senzații, care-i nepăsător la placere și la durere, e sortit nemuririi.

16. Nu se poate naște ceea ce este din ceea ce nu-i nici ceea ce nu-i din ceea ce este. Cei care văd adevărul, știu care-i condiția fiecăruia.

17. Află că acela care a creat acest univers este nepieritor și nimeni nu-i în stare să-i pricinuiască pieirea.

18. Numai corporile sufletului celui veșnic, nepieritor și infinit au un sfârșit. De aceea luptă-te, Arjuna!

²⁷ Condiția noastră a existenței și neexistenței.

19. Cel care crede că el (sufletul) e cel care omoară și cel care socoate că el e cel care-i omorât, – amândoi nu judecă bine. El nu omoară, nici nu-i omorât.

20. El nu se naște, nici nu moare vreodată; el n-are trecut, nici viitor. El e nenăscut, perpetuu, veșnic, străvechi; el nu e omorât, când e omorât corporul.

21. Cel care știe că el e nepieritor, veșnic, nenăscut și nemuritor, – cum ar putea acela să omoare pe cineva sau să pună să-l omoare?

22. După cum omul leapădă hainele vechi și ia altele noi, tot astfel sufletul leapădă corporile vechi și îmbracă altele noi.

23. Pe el nu-l taie sabia, nu-l arde focul, nu-l udă apa, nu-l usucă vântul.

24. El nu poate fă tăiat, ars, udat, uscat. El e veșnic, pretutindeni, nestrămutat, neclintit și etern.

25. El e nemanifestat, cu neputință de închipuit, neschimbat. De aceea, știindu-l astfel, nu trebuie să-l deplângi.

26. Iar dacă socoți că el veșnic se naște și veșnic moare, și-n cazul acesta nu trebuie să-l deplângi.

27. Căci pentru cel ce se naște e sigură moartea, iar pentru cel care moare e sigură nașterea.

De aceea, fiindcă lucru nu poate fi înlăturat, nu trebuie să plângi²⁸.

28. Începutul creațiunilor nu e cunoscut, nici sfârșitul lor, ci numai mijlocul. Ce rost are aici jelirea²⁹?

29. Unii îl privesc ca pe o minune, alții la fel vorbesc despre el ca de o minune; ca de o minune aud alții despre el; și totuși, deși aud despre el, nimeni nu-l cunoaște.

30. Arjuna, sufletul acesta veșnic, cu neputință de nimicit, se află în corpul fiecăruia; de aceea să nu deplângi nici o ființă.

²⁸ Cf. Eminescu, *Luceafărul*:

„Căci toți se nasc spre a muri,
și mor spre a se naște.“

²⁹ Mijlocul: existența, înșirarea lor între naștere și moarte.

31. Gândește-te la datoria ta și nu tremura. Nu există pentru un războinic nimic mai presus de luptă; aceasta-i datoria sa.

32. Numai luptătorii fericiti, pentru care din întâmplare este deschisă poarta cerului, au parte de-o astfel de luptă.

33. Dacă însă nu te vei lupta, vei săvârși un păcat, căci îți vei părăsi datoria și bunul tău renume.

34. Toți vor vorbi despre rușinea ta nepieritoare. Și pentru un om de onoare infamia e mai rea decât moartea.

35. Cei viteji cor crede că te-ai ferit de luptă din pricina fricii: cei care te-au respectat, te vor disprețui,

36. Iar răuvoitorii vor spune multe vorbe de ocară despre tine, defaimând destoinicia ta. Și ce poate fi mai dureros decât aceasta?

37. Sau vei fi omorât, și atunci vei dobândi cerul: sau vei învinge, și atunci vei stăpâni pământul. De aceea, ridică-te, Arjuna, hotărât să luptă!

38. Nepăsător la bucurie sau la întristare, la câștig sau la pagubă, la biruință sau la înfrângere, pregătește-te de luptă; în felul acesta nu vei săvârși un păcat.

39. Iată învățătura expusă în Samkhya; ascultă și pe cea din Yoga; înzestrat cu ea, vei lepăda lanțurile faptei³⁰.

40. Nicio faptă săvârșită pe lumea aceasta nu se pierde; nu există altă lege. O parte cât de mică a acestei legi apără de o mare primejdie.

41. Cei hotărâți au o singură părere, însă de multe feluri și fără număr sunt părerile celor nehotărâți.

42. Vorbele frumoase, pe care le proclamă neînțeleptii, cărora le place să discute despre *Veda*, care spun că nu mai există altceva³¹.

43. Plini de dorințe, pentru care cerul este ținta supremă, – vorbele lor făgăduiesc renașterea, ca răsplata pentru faptele

(săvârșite) și sunt pline de tot felul de rituri pentru a dobândi plăceri și putere.

44. Cei preocupați de plăceri și de putere, a căror minte e luată de astfel de vorbe, nu se îndreaptă cu hotărâre spre meditație (asupra sufletului suprem).

45. Obiectul *Vedelor* sunt cele trei însușiri (ale naturii). Liberează-te, Arjuna, de cele trei însușiri; fii indiferent față de orice dualitate, veșnic hotărât, fără posesiune, stăpân pe tine³².

46. Pe cât e de mare folosul fântânnii umplută de pretutindeni cu apă, pe atâtă-i acela din toate *Vedele* pentru brahmanul care deosebește adevărul.

47. Silința ta să fie îndreptată spre faptă, dar niciodată spre rodul ei; să nu ai în vedere răsplata faptei, dar nici să nu fii inactiv.

48. Cufundat în meditație, săvâršește fapte, fără a te lăsa robit de ele, devenind indiferent la izbândă și la neizbândă. Indiferența se numește *yoga*³³.

49. Cu mult mai prejos stă fapta decât concentrarea minții. În mintea ta caută refugiu. Cei ce sunt atrași de răsplata faptelelor, sunt vrednici de milă.

50. Cel ce se adâncește în meditație, acela părăsește aici (pe pământ) și fapta bună și [pe] cea rea. De aceea concentrează-ți mintea: *yoga* dă исcusință în fapte.

51. Înțelepții cu gândirea concentrată, care renunță la rodul faptei, sunt liberați de lanțurile renașterii și dobândesc condiția cea bună³⁴.

52. Când mintea ta va străbate negura iluziei, vei deveni indiferent la ceea ce ai auzit și la ceea ce vei mai auzi³⁵.

³⁰ V. Introd., p. 13 sq.

³¹ Cărora le place să discute despre *Veda*: cărora le plac discuțiile teologice.

³² Cele trei însușiri: V. Introd. p. 16. sq.: — dualitate (scr. *dvandva*, „contrast, antiteză“ și *dvaidha* (v. V, 25), cu același înțeles); cf. și IV, 22, notă. — Fără posesiune: „fără a avea nimic“.

³³ Indiferența: nu echilibrul sufletesc (*aequa mens*), ci complecta apatie față de lumea înconjurătoare.

³⁴ Condiția cea bună: condiția supremă sau contopirea cu Brahma; v. Introd., p. 14 și 20.

³⁵ Ai auzit, adică: „ai învățat“; învățătura, mai ales cea filosofică și religioasă, se transmite la hinduși, numai pe calea orală, de la învățător

53. Când mintea ta va sta fixă, neclintită în meditație, deosebindu-se în păreri de cele auzite, atunci vei realiza «yoga»³⁶.

Arjuna grăi:

54. „O, Krișna, cum vorbește cel care-i ferm în cunoaștere (și) cufundat în meditație? Ce spune cel cu mintea fermă, cum șade și cum merge el?“

Sfântul grăi:

55. „Când părăsește toate dorințele ascunse în inima sa, mulțumit în suflet numai ca sufletul său, atunci e ferm în cunoaștere.

56. Cel care-i neturburat de mâhniri, fără dorință de plăceri, lipsit de pasiune, de frică și de mânie, cu mintea hotărâtă, – acela e un ascet.

57. Cel care n-are nici o dorință, care, orice ar dobândi, fie bun fie rău, nu se bucură nici nu se supără – judecata acelui e nezdruncinată.

58. Când își retrage cu desăvârșire organele simțurilor³⁷ de la obiectele lor, ca o broască țestoasă membrele ei, atunci judecata acelui e nezdruncinată.

59. Preocupările acestei lumi încetează, când omul postește. Când îl vede cu desăvârșire liber de dorință, însăși dorința lui încetează.

60. Căci simțurile tulburătoare pun stăpânire cu forță chiar și pe mintea celui înțelept, care năzuiește spre liberare³⁸.

61. Pe acestea toate înfrânlându-le, să șadă adâncit în meditație, absorbit în mine; căci cine își stăpânește simțurile, judecata acelui e nezdruncinată.

la discipol. V. *Tradiția învățăturii în patria lui Gandhi*, în biblioteca „Cunoștințe folositoare“.

³⁶ Cele auzite: textele sfinte, numite *Vede*.

³⁷ Organele simțurilor: v. *Introd.*, p. 15.

³⁸ Liberare: de renașteri.

62. Când omul se gândește la obiectele simțurilor, i se naște inclinarea pentru ele. Din inclinare se naște dorința, din dorință mânia³⁹.

63. Din mânie răsare rătăcirea, din rătăcire dezordine în memorie, din pierderea memoriei pierdere judecății și datorită pierderii judecății este pierdut și el.

64. Părăsind plăcerile acestei lumi cu simțurile eliberate de patimă și ură și stăpânite de el, cel cu sufletul înfrânat dobândește seninătatea.

65. Prin liniște dispar toate mâhnirile sale; căci repede devine fermă judecata celui cu mintea calmă.

66. Nu este judecată, nici hotărâre, la cel care nu e concentrat, nici pace la cel nehotărât: iar cel fără pace cum poate fi fericit?

67. Căci atunci când mintea e condusă de simțuri, care rătăcesc (în toate părțile), acestea îi răpesc judecata, aşa cum răpesc vânturile corabia pe apă.

68. De aceea, acela care-și oprește cu desăvârșire simțurile de la obiectele lor, are judecata fermă.

69. Cel care se stăpânește, veghează atunci când e noapte pentru toate creaturile; iar când veghează creaturele, atunci e noapte pentru înțeleptul care vede (adevărul).

70. Acela în care intră toate dorințele, – aşa cum intră apele în oceanul nemăscat, umplându-l, – având tot felul de dorințe, nu dobândește pacea.

71. Cel care leapădă toate dorințele și trăiește fără a dori nimic, nepăsător față de lucrurile acestei lumi, liberat de egoism, – acela dobândește pacea.

72. Așa se poartă un brahman: cine are această purtare, acela nu mai e amăgit de iluzii. Cine a urmat-o, acela în clipa morții se unește cu sufletul universal.⁴⁰

³⁹ Obiectele simțurilor: v. *Introd.*, p. 15; — înclinarea, scr. sanga „atașare“; prin acest cuvânt se înțelege mai totdeauna, în *Bhagavadgita*, năzuința spre „roada faptei“, adică dorința de-a trage un folos sau de-a fi răsplătit pentru faptele sale.

⁴⁰ Sufletul universal: Brahma.